

Covid-19 ve Pulmoner Hipertansiyon

1. BÖLÜM

Yusuf Ziya ŞENER¹

GİRİŞ

COVID-19; bir koronavirüs olan SARS-CoV2 virüsünün neden olduğu enfeksiyon hastalığı olup ilk kez Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan şehrinde ortaya çıkmış ve pandemi haline gelmiştir (1). COVID-19 enfeksiyonu primer olarak solunum sistemini etkilemekle birlikte pek çok kardiyovasküler komplikasyon ile ilişkilidir. Akut koroner sendrom, kardiyak arrest, miyokardit, venöz tromboembolizm ve aritmik olaylar COVID-19 hastalarında görülebilmektedir ve kardiyovasküler komplikasyonlar, COVID-19 hastalarında mortalitenin önde gelen nedenlerindendir (2).

COVID-19; pnömoni ve akut respiratuvar distress sendromuna neden olabilir ve pulmoner hipertansiyonu olan hastaların dekompanse olmasına neden olur. COVID-9 tedavisinde etkinliği kesin olarak ispatlanmış bir tedavi olmamakla birlikte, faydalı olabileceği düşünülen ve tedavi için kullanılan ilaçların PAH tedavisinde kullanılan ilaçlar ile etkileşime girme ihtimali mevcuttur. COVID-19 hastalığının hem kendisi hem de tedavisinde kullanılan ilaçlara bağlı olarak artmış tromboemboli riski mevcuttur ve pulmoner emboliye bağlı pulmoner hipertansiyon ve mortalite gelişebilir. Bu bölümde, COVID-19 pandemisi döneminde pulmoner hipertansiyon hastalarının takibi ile ilgili önemli noktalar ele alınacaktır.

PULMONER HİPERTANSİYON SINIFLANDIRMASI VE TEDAVİSİ

2018'de Nice şehrinde düzenlenen 6. Dünya Pulmoner Hipertansiyon Sempozyumu'nda pulmoner hipertansiyonun hemodinamik tanımı değiştirilmiş olup istirahatte ortalama pulmoner arter basıncının 20 mm Hg ve üzerinde ol-

¹ Uzm. Dr. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji AD. yzsener@yahoo.com.tr

titrasyonu nedeni ile sık kontrol gerektirmeyen ilaçları tercih etmekte fayda vardır. COVID-19 tedavisinde kullanılan ilaçların PAH spesifik tedavi ajanları ile etkileşime girebileceği akılda tutulmalıdır. Pandemi döneminde; COVID-19 ile birlikte denk geldiğinde daha ağır seyredebilecek influenza ve pnömokok enfeksiyonları için pulmoner hipertansiyonu olan hastaların aşılansması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

1. <https://who.int/dg/speeches/detail/whodirector-general-sopening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19> (accessed 11 March 2020).
2. Driggin E, Madhavan MV, Bikdeli B, et al. Cardiovascular Considerations for Patients, Health Care Workers, and Health Systems During the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Pandemic. *J Am Coll Cardiol*. Epub ahead of print 18 March 2020. pii: S0735-1097(20)34637-4.
3. Hoeper MM, Humbert M. The new haemodynamic definition of pulmonary hypertension: evidence prevails, finally! *Eur Respir J*. 2019 Mar 28;53(3):1900038.
4. Galie N, Humbert M, Vachiery JL, et al. 2015 ESC/ERS Guidelines for the diagnosis and treatment of pulmonary hypertension: The Joint Task Force for the Diagnosis and Treatment of Pulmonary Hypertension of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Respiratory Society (ERS): Endorsed by: Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC), International Society for Heart and Lung Transplantation (ISHLT). *Eur Respir J*. 2015 Oct;46(4):903-75.
5. Galie N, Ussia G, Passarelli P, Parlangeli R, Branzi A, Magnani B. Role of pharmacologic tests in the treatment of primary pulmonary hypertension. *Am J Cardiol* 1995;75:55A-62A.
6. McLaughlin VV, Shah SJ, Souza R, Humbert M. Management of pulmonary arterial hypertension. *J Am Coll Cardiol* no;65(18):1976-97
7. Kerstein D, Levy PS, Hsu DT, Hordof AJ, Gersony WM, Barst RJ. Blade balloon atrial septostomy in patients with severe primary pulmonary hypertension. *Circulation* 1995 Apr 1;91(7):2028-35.
8. Blanc J, Vouhé P, Bonnet D. Potts shunt in patients with pulmonary hypertension. *N Engl J Med* 2004 Feb 5;350(6):623
9. Aktoz M, Altay H, Aslanger E, et al. Türk Kardiyoloji Derneği Uzlaş Raporu: COVID-19 Pandemisi ve Kardiyovasküler Hastalıklar Konusunda Bilinmesi Gerekenler (13 Mayıs 2020) [Turkish Cardiology Association Consensus Report: COVID-19 Pandemic and Cardiovascular Diseases (May 13, 2020)]. *Türk Kardiyol Dern Ars*. 2020 May;48(Suppl 1):1-87. Turkish.
10. Çelik A, Altay H, Azap A, et al. Vaccination of adults with heart failure and chronic heart conditions: Expert opinion. *Türk Kardiyol Dern Ars* 2018;46:723-34.
11. Liverpool Drug Interactions Group 2020; Interactions With Experimental COVID-19 Therapies. Available at: <https://www.covid19-druginteractions.org/>. Accessed Apr 21, 2020.
12. Horn EM, Chakinala M, Oudiz R, Joseloff E, Rosenzweig EB. Could pulmonary arterial hypertension patients be at a lower risk from severe COVID-19? *Pulmonary Circulation* 2020 Apr 27.